

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО»

Ризики

Банк створив організаційну структуру системи управління ризиками, яка забезпечує чіткий розподіл функцій, обов'язків і повноважень з управління ризиками між усіма суб'єктами системи управління ризиками, а також між працівниками Банку, та передбачає їх відповідальність згідно з таким розподілом. Система управління ризиками, що створена у Банку відповідає розміру, бізнес-моделі, масштабу діяльності, видам, складності операцій Банку та забезпечує виявлення, вимірювання (оцінку), моніторинг, звітування, контроль та пом'якшення всіх суттєвих ризиків Банку з метою визначення Банком величини капіталу, необхідного для покриття всіх суттєвих ризиків, притаманних його діяльності (внутрішнього капіталу), а також забезпечення виконання пруденційних нормативів достатності капіталу та ліквідності, вимог щодо процесу оцінки достатності внутрішнього капіталу (ICAAP) та процесу оцінки достатності внутрішньої ліквідності (ILAAP).

Декларація, профіль ризику та ризик-апетит

У Банку діє Декларація схильності до ризиків, яка розроблена для визначення сукупної величини ризик-апетиту, видів ризиків, які Банк готовий приймати або уникати з метою досягнення його бізнес-цілей, та визначає рівень ризик-апетиту щодо кожного з них (індивідуальний рівень) в Банку. Метою Декларації є організація чіткого процесу ефективного управління ризиками за допомогою встановлення попереджувальних та граничних значень показників ризик-апетиту, лімітів ризиків для кожного виду з визначених Банком суттєвих ризиків.

Декларація встановлює толерантність до ризиків в операційній діяльності Банку. Ієрархічна структура допустимого рівня ризиків, ризик-апетиту, встановлених лімітів на ризики та профілю ризику виглядає наступним чином:

Банк здійснює комплексну оцінку наступних суттєвих видів ризиків, які визначені в рамках Декларації схильності до ризиків: кредитний ризик, ризик ліквідності, процентний ризик банківської книги, ринковий ризик, операційний ризик, комплаєнс ризик та з інших видів ризиків - стратегічний ризик та соціально-екологічний ризик.

Процес незалежного контролю ризиків не належить до ризиків ведення діяльності, таких, наприклад, як зміна середовища, технології та зміни в галузі. Такі ризики Банк контролює у ході процесу стратегічного планування.

Структура системи управління ризиками

Метою Стратегії управління ризиками є виявлення, вимірювання, моніторинг, контроль, звітування та пом'якшення всіх видів ризиків, на які наражається Банк. Система управління

ризиками передбачає зважену політику щодо визначення допустимого рівня ризиків, апетиту до ризиків, встановлених лімітів на ризики та, здійснення постійного моніторингу їх дотримання, впровадження засобів контролю.

Суб'єктами системи управління ризиками Банку є:

Наглядова Рада Банку та її комітети:

- Комітет з ризиків Наглядової Ради Банку;
- Комітет з питань аудиту Наглядової Ради Банку;
- Комітет з бізнесу Наглядової Ради Банку;
- Комітет з питань призначень та винагород Наглядової Ради Банку.

Правління Банку та постійно діючі колегіальні органи виконавчого рівня:

I рівень (вищий):

Комітет з операційних, комплаєнс ризиків та інформаційної безпеки
Комітет з фінансового моніторингу;
Комітет зі стратегічного розвитку та трансформації Банку;
Комітет з управління активами та пасивами;
Комітет з проблемних активів;
Комітет з бізнесу фізичних осіб;
Комітет з корпоративного бізнесу;
Комітет з малого та мікро бізнесу.

II рівень (нижчий):

Малий комітет з корпоративного бізнесу;
Малий комітет з малого та мікро бізнесу;
Уповноважені особи за експертними напрямками/функціями.

Управління внутрішнього аудиту (третя лінія захисту);

Підрозділи з управління ризиками та управління комплаєнс (друга лінія захисту);

Бізнес-підрозділи та підрозділи підтримки (перша лінія захисту).

Функції з управління ризиками розподілені в Банку в такий спосіб:

Наглядова Рада. Наглядова Рада визначає та затверджує загальну Стратегію управління ризиками в Банку, забезпечує функціонування та контроль за ефективністю системи управління ризиками Банку, а також виконує інші функції з управління ризиками у відповідності до нормативних актів НБУ та внутрішніх документів Банку. Наглядова Рада Банку несе повну відповідальність за створення комплексної, адекватної та ефективної системи управління ризиками, на які наражається Банк у своїй діяльності. Наглядова Рада Банку з метою підвищення ефективності управління ризиками має право створювати комітети та делегувати їм частину своїх функцій з управління ризиками.

Комітети Наглядової Ради - є постійно діючими консультативно-дорадчими органами, що створюються при Наглядовій Раді з метою забезпечення безперервності управління діяльністю Банку, попереднього опрацювання і надання висновків і рекомендацій Наглядовій Раді та Правлінню Банку з окремих питань діяльності Банку, що відносяться до компетенцій відповідного Комітету. Повноваження Комітетів Наглядової Ради також полягають у проведенні моніторингу функціонування системи внутрішнього контролю, моніторингу виконання управлінських рішень, проведенні оцінки ефективності діяльності колегіальних органів, підрозділів контролю Банку, контролем діяльності за визначеними напрямками та інших питань, що віднесені до компетенції Комітетів.

Правління. Правління Банку забезпечує виконання завдань, рішень Наглядової ради Банку щодо впровадження системи управління ризиками, уключаючи Стратегію та Політики з управління ризиками, культуру управління ризиками, процедури, методи та інші заходи ефективного управління ризиками.

Комітети. В процесі здійснення функції контролю і управління ризиками Правління Банку (перша лінія захисту) делегує частину своїх функцій, повноважень і безпосереднього управління ризиками профільним колегіальним органам виконавчого рівня:

- **Комітет з управління активами та пасивами АТ БАНК КРЕДИТ ДНІПРО» (далі – КУАП)** – постійно діючий комітет Банку, що створюється з метою управління активно-пасивними операціями Банку та ризиками, що зумовлені такими операціями, а також реалізації принципу колегіальності ухвалення рішень щодо питань регулювання лімітів та граничних значень параметрів банківських продуктів, операцій, необхідних для успішного виконання бюджету Банку;
- **Комітет з бізнесу фізичних осіб АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО» (далі – КБФО)** – постійно діючий комітет Банку, що створюється з метою ефективного управління бізнесом з фізичними особами (усіма сегментами клієнтів – фізичних осіб) та пов'язаними з ним ризиками, має вищий рівень компетенції та може приймати управлінські рішення у межах повноважень. КБФО виконує функції кредитного комітету у розумінні вимог Закону про банки у частині операцій з фізичними особами.
- **Комітет з корпоративного бізнесу АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО» (далі – ККБ)** – постійно діючий комітет Банку, що створюється з метою ефективного управління бізнесом з юридичними особами та фізичними особами – підприємцями сегменту корпоративного та середнього бізнесу та пов'язаними з ним ризиками, має вищий рівень компетенції та може приймати управлінські рішення у межах повноважень. ККБ виконує функції кредитного комітету у розумінні вимог Закону про банки у частині операцій з юридичними особами.
- **Комітет з малого та мікро бізнесу АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО» (далі – КММкБ)** – постійно діючий комітет Банку, що створюється з метою ефективного управління бізнесом з юридичними особами та фізичними особами – підприємцями сегменту малого та мікро бізнесу та пов'язаними з ним ризиками, має вищий рівень компетенції та може приймати управлінські рішення у межах повноважень. КММкБ виконує функції кредитного комітету у розумінні вимог Закону про банки у частині операцій з юридичними особами.
- **Комітет з операційних, комплаєнс ризиків та інформаційної безпеки (КОКР та ІБ)** - уповноважений орган з питань управління системою внутрішнього контролю Банку, організації та вдосконалення операційних процесів, управління операційним ризиком, комплаєнс-ризиком, впровадження та функціонування системи управління інформаційною безпекою (далі - СУІБ) та управління ризиками інформаційної безпеки в рамках СУІБ Банку.
- **Комітет з проблемних активів АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО» (далі – КПА)** – постійно діючий комітет Банку, що створюється з питань управління непрацюючими активами та стягнутим майном. КПА уповноважений розглядати питання управління потенційно проблемними активами, в тому числі ухвалювати кредитні рішення щодо таких активів.
- **Комітет зі стратегічного розвитку та трансформації АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО» (далі – КСРТ)** – постійно діючий комітет Банку, що створюється з метою управління проектами та трансформацією Банку та визначає стратегію Банку в частині його трансформації, за напрямками оптимізації процесів та діджитал змін, у т.ч., але не виключно, розвитку інформаційних систем Банку.
- **Комітет з фінансового моніторингу АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО» (далі – КФМ)** – постійно діючий комітет Банку з питань фінансового моніторингу, в т.ч. щодо запобігання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

Бізнес-підрозділи. Бізнес-підрозділи є першою лінією захисту та відповідають на своєму рівні за управління та моніторинг ризиків, а також дотримання встановлених лімітів. На цьому рівні також забезпечується збір повної, достовірної та оперативної інформації в системі оцінки ризику і звітності про ризики.

Друга лінія захисту. Наглядова рада Банку створила постійно діючі підрозділи з управління ризиками: управління ризик – менеджменту, управління кредитного аналізу корпоративного бізнесу, управління кредитного аналізу роздрібного бізнесу, відділу оцінки та моніторингу застав та управління комплаєнс і забезпечує незалежність цих підрозділів.

Управління ризик-менеджменту, управління ризиків корпоративного бізнесу, управління кредитного аналізу роздрібного бізнесу, відділ оцінки та моніторингу застав. Підрозділи з управління ризиками підпорядковується Директору з ризиків, який має право бути присутнім на засіданнях Правління Банку, профільних комітетів, утворених Правлінням Банку, та накладати заборону (вето) на рішення цих органів, якщо реалізація таких рішень призведе до порушення встановленого ризик-апетиту та/або затверджених лімітів ризику, та невідкладно інформує Наглядову раду Банку та/або Комітет з управління ризиками про такі рішення.

Управління комплаєнс. Начальник управління комплаєнс (ССО) несе відповідальність за діяльність підрозділу, має право бути присутнім на засіданнях Правління Банку, профільних комітетів, утворених Правлінням Банку, і накладати заборону (вето) на рішення цих органів, якщо реалізація таких рішень призведе до порушення вимог законодавства, відповідних стандартів професійних об'єднань, дія яких поширюється на Банк, конфлікту інтересів, та у встановлені внутрішніми документами Банку строки інформує Наглядову раду Банку та/або Комітет з управління ризиками про такі рішення.

Внутрішній аудит. Управління внутрішнього аудиту періодично проводить аудит процесів управління ризиками, що відбуваються у Банку, під час якого перевіряється як достатність процедур, так і виконання цих процедур Банком.

Кредитний ризик

Кредитний ризик – це ризик виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок невиконання боржником/контрагентом узятих на себе зобов'язань відповідно до умов договору. Банк дотримується консервативної кредитної політики та надає позичальникам кредитні продукти тільки після детальної оцінки всіх можливих ризиків, пов'язаних з діяльністю цих позичальників. Банк проводить диверсифікацію кредитного портфеля за групами ризику та уникає кредитування позичальників, фінансування яких пов'язане з високим рівнем кредитного ризику.

Банк визнає для себе суттєвими наступні підвиди кредитного ризику:

- Ризик неплатоспроможності позичальників;
- Ризик концентрації (як складова кредитного ризику);
- Ризик забезпечення по кредиту;
- Суверенний ризик.

Основними методами управління кредитним ризиком є:

- визначення загальних критеріїв прийнятності кредитування;
- встановлення загальних умов щодо кредитування;
- встановлення порядку ухвалення кредитних рішень;
- затвердження підходів щодо кредитного адміністрування та моніторингу;
- затвердження підходів щодо завчасного виявлення та управління непрацюючими активами;
- проведення стрес – тестування кредитного ризику;
- формування резервів відповідно до вимог МСФЗ та визначення розміру кредитного ризику відповідно до вимог НБУ;
- встановлення лімітів, що обмежують кредитний ризик, в т.ч. ліміти концентрації;
- встановлення граничних значень обов'язкових нормативів відповідно до чинного законодавства та внутрішніх положень Банку.

Кредитна якість фінансових активів

Банк управляє кредитною якістю фінансових активів за допомогою внутрішньої системи контролю рівня ризиків, що притаманні як окремим боржникам/контрагентам, так і портфелям активів. Ця система забезпечує можливість сфокусованого управління існуючими ризиками, а також дозволяє порівнювати розмір кредитного ризику за різними видами діяльності, географічними регіонами і продуктами. Система спирається на низку фінансово-аналітичних методів, а також на оброблені ринкові дані, що являють собою основну вхідну інформацію для оцінки ризику боржників/контрагентів.

Керівництво оцінює зменшення корисності кредитів клієнтам шляхом оцінки ймовірності погашення та відшкодування авансів на основі аналізу окремих позичальників за окремо взятими суттєвими кредитами, а також у сукупності за кредитами з аналогічними умовами та характеристиками ризику. Чинники, взяті до уваги при оцінці окремих кредитів, враховують поточний фінансовий стан позичальника, своєчасність погашення та заставу, часові рамки з виплати майбутніх процентів, історію погашення, стан економічної галузі діяльності позичальника тощо. Для оцінки суми зменшення корисності керівництво оцінює суми та строки майбутніх платежів у рахунок погашення основної суми та процентів за кредитом, а також суми надходжень від продажу застави.

Банк проводить диверсифікацію кредитного портфеля за групами ризику. Загальним підходом Банку є уникання кредитування позичальників, фінансування яких пов'язане з високим рівнем кредитного ризику. Ключовими специфічними ризиками, що відносяться до періоду звітності, є ризик погіршення якості обслуговування боргу позичальниками через значне пошкодження активів, втрату або зменшення кількості контрагентів/джерел отримання доходів, які спричинені активними бойовими діями. Для зменшення даних ризиків Банк використовує обмеження/лімітування активних операцій за географічною ознакою. Додатковою можливістю є розширення кредитування в регіонах, яким такі ризики притаманні у меншій мірі.

Ризик ліквідності

Ризик ліквідності – імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок неспроможності Банку забезпечувати фінансування зростання активів та/або виконання своїх зобов'язань у належні строки. Він передбачає як ризик неможливості фінансування активів у належний строк і за належними ставками, так і ризик неможливості реалізації активу за прийнятною ціною та у належний строк, а також ризик невиконання Банком своїх зобов'язань за виплатами при настанні строку їх погашення у звичайних або непередбачуваних умовах.

Метою управління ризиком ліквідності є забезпечення наявності в Банку достатнього обсягу грошових коштів для виконання своїх зобов'язань в належні строки з мінімізацією негативного впливу дисбалансу між ліквідними активами та зобов'язаннями у відповідних визначених часових періодах як в звичайних, так і в стресових ситуаціях та мінімізації пов'язаних з цим неприйнятних втрат/підвищених витрат, які, в свою чергу, можуть мати негативний вплив на прибуток та капітал Банку. Для досягнення зазначеної мети управління ризиком ліквідності полягає у вирішенні наступних завдань:

- прогнозування/упередження ймовірного виникнення ризику ліквідності Банку, який перевищує встановлені значення ризик-апетиту;
- оцінка можливих втрат через реалізацію ризику ліквідності та аналіз джерел їх компенсації;

- впровадження ефективних та дієвих заходів мінімізації негативного впливу ризику ліквідності.

У процесі управління ліквідністю Банк керується наступними основними принципами:

- управління ризиком ліквідності - це безперервний процес, що враховує зміни як внутрішнього фінансового стану Банку так й зміни на фінансових ринках;
- у Банку запроваджено централізоване управління ліквідністю – загальне управління ліквідністю покладається на КУАП;
- комплексне управління ліквідністю полягає в одночасному управлінні як активами так й пасивами Банку у розрізі строків та валют;
- повноваження та відповідальність щодо управління ліквідністю Банку чітко розподіляються між органами управління/бізнес-підрозділами/підрозділами з управління ризиками Банку;
- Банк забезпечує належний внутрішній контроль за ризиком ліквідності шляхом неухильного дотримання внутрішніх процедур, постійного нагляду за дотриманням встановлених відповідних лімітів (обмежень);
- Банк забезпечує наявність та ефективність функціонування відповідних інформаційних систем для виявлення, аналізу та оцінки ризику ліквідності, їх підтримання та супроводження;
- Банк при прийнятті рішень вирішує конфлікт між дохідністю та ліквідністю у бік ліквідності;
- при прийнятті рішень про укладання суттєвих угод проводиться їх попередній аналіз на предмет відповідності поточному стану ліквідності, лімітам ризику ліквідності та впливу на ризик-апетит;
- Банк ураховує витрати на підтримання достатнього рівня ліквідності в процедурах внутрішнього ціноутворення своїх продуктів при визначенні трансфертних цін (ставок) для перерозподілу фінансових ресурсів усередині Банку;

Банк забезпечує розробку, впровадження та підтримання в актуальному стані документів, що визначають доступні джерела фінансування та порядок дій на випадок виникнення кризових ситуацій ліквідності (з урахуванням як зовнішніх так й внутрішніх факторів виникнення кризи). Для оцінки даного ризику Банк використовує наступні інструменти:

- щоденна звітність щодо миттєвої ліквідності та контроль дотримання встановлених значень коефіцієнтів ліквідності LCR та NSFR;
- щотижнева звітність, яка оцінює ліквідність Банку на горизонті до 1 місяця;
- щомісячний ГЕП-аналіз структурної ліквідності на більш довгих часових горизонтах, який проводиться в розрізі національної та іноземних валют, а також використовує як контрактні строки, так і історичну статистику щодо грошових потоків за рахунками клієнтів;
- щомісячний аналіз концентрацій в розрізі сегментів та клієнтів/груп клієнтів;
- процес оцінки достатності внутрішньої ліквідності (ILAAP).

В результаті комплексного постійного розгляду цієї звітності Банк має змогу оперативно ідентифікувати підвищення ризику ліквідності та вжити, за необхідності, заходи щодо його пом'якшення.

Загальним підходом Банку щодо пом'якшення цього ризику є підтримання буферу високоліквідних необтяжених активів у розмірі, який дозволяє профінансувати як очікувані контрактні відтоки, так і можливі платежі в рамках нестабільної частини поточних рахунків клієнтів. При розміщенні активів в різні фінансові інструменти Банк строго враховує термін наявних ресурсів, як контрактний, так і розрахований у відповідності з історичною стабільністю, а також їх обсяг. Банк розраховує витрати на підтримання достатнього рівня ліквідності в процедурі внутрішнього ціноутворення своїх продуктів.

Банк активно підтримує диверсифіковані та стабільні джерела фінансування, які включають депозити юридичних і фізичних осіб, а також диверсифіковані портфелі високоліквідних

активів, щоб мати можливість швидко та безперешкодно задовольняти непередбачені потреби в ліквідності.

У загальному сенсі неконцентровані джерела фінансування (кошти клієнтів Малоого- та Мікро-бізнесу, фізичних осіб) є пріоритетним джерелом для фінансування Банком довгострокових активних операцій в незалежності від ринкових та макроекономічних умов. Підвищення частки коштів цих сегментів розглядається Банком як пріоритетний напрямок роботи.

Для підтримання короткострокової ліквідності Банк залучає короткострокові депозити, здійснює операції з купівлі/продажу іноземної валюти та цінних паперів, в т.ч. шляхом укладання угод СВОП та РЕПО.

Короткострокові джерела фінансування, в основному, використовується для розміщення в короткострокові казначейські активи: депозитні сертифікати НБУ, ОВДП та казначейські облігації країн з інвестиційним рейтингом за міжнародною шкалою.

Для підтримки довгострокової ліквідності Банк залучає середньострокові та довгострокові депозити, укладає угоди з купівлі-продажу цінних паперів, регулює власну політику щодо процентних ставок і контролює витрати. При управлінні ліквідністю Банк враховує необхідність формування обов'язкових резервів у Національному банку України, розмір яких залежить, зокрема, від обсягу та структури залучених коштів клієнтів.

Процентний ризик банківської книги

Процентний ризик банківської книги - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок впливу несприятливих змін процентних ставок на банківську книгу.

Процентний ризик банківської книги оцінюється Банком в розрізі наступних підвидів ризику:

- ризик розривів, який виникає через різницю в строках погашення (для інструментів з фіксованою процентною ставкою) або зміни величини індексу процентної ставки (для інструментів із плаваючою процентною ставкою) активів, зобов'язань та позабалансових позицій в банківській книзі;
- базисний ризик, який виникає через те, що немає достатньо тісного зв'язку між коригуванням ставок, отриманих та сплачених за різними інструментами, всі інші характеристики яких щодо переоцінки є однаковими;
- ризик негативної переоцінки СВОП процентної ставки з НБУ;
- ризик негативної переоцінки портфелю ОВДП.

Процентний ризик оцінюється тим, наскільки зміни ринкових процентних ставок впливають на чистий процентний дохід Банку (НП) та економічну вартість капіталу (EVE). В разі, якщо строки активів, що приносять процентний дохід, відрізняються від строків зобов'язань, за якими нараховуються проценти, чистий дохід від процентів збільшуватиметься або зменшуватиметься в результаті зміни процентних ставок. Із метою управління процентним ризиком банківської книги керівництво Банку постійно проводить оцінку розривів активів та зобов'язань Банку за строками та в розрізі валют, ринкових процентних ставок за різними видами активів і зобов'язань, за якими нараховуються проценти.

Процентна маржа за активами і зобов'язаннями, що мають різні строки виплат, може збільшуватись у результаті зміни ринкових процентних ставок. На практиці, Банк змінює процентні ставки за активами і зобов'язаннями, беручи до уваги поточні ринкові умови і взаємні домовленості з клієнтами.

Для оцінки даного ризику Банк проводить оцінку можливого впливу на:

- чистий процентний дохід протягом наступних 12 міс.;

- економічну вартість капіталу відображає зміну вартості активів, зобов'язань та позабалансових позицій до кінцевого терміну їх утримування без припущення щодо заміни інструменту в разі його закінчення.

Банк проводить дану оцінку з використанням наступних 6 сценаріїв:

- однакові темпи зростання ставок за всіма строками (parallel shock up);
- однакові темпи падіння ставок за всіма строками (parallel shock down);
- зростання ставок лише за строками до шести місяців уключно (short rates shock up);
- падіння ставок за строками лише до шести місяців уключно (short rates shock down);
- зростання ставок за строками до шести місяців уключно в разі одночасного падіння ставок в інших строках (flattener shock);
- падіння ставок за строками до шести місяців уключно в разі одночасного зростання ставок в інших строках (steepener shock).

Суттєвим ризиком у періоді, який розглядається, був базисний через різну динаміку зміни основних ринкових індексів, до яких прив'язана процентна ставка за активами та зобов'язаннями Банку (індекс UIRD, облікова ставка, дохідність депозитних сертифікатів), що може призвести до додаткового ризику навіть при збалансованості активів та зобов'язань за строками перегляду ставок. При цьому, волатильність ставок надає додаткову можливість їх встановлення на рівні, який є прийнятним для Банку з метою фіксації величини процентного доходу.

Відповідальність за управління процентним ризиком покладено на КУАП, який зважаючи на результати аналізу, а також динаміку ринкових процентних ставок та дії регуляторів (НБУ, ФРС, ЄЦБ) корегує процентні ставки за активними та пасивними операціями.

Ринковий ризик

Ринковий ризик - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок несприятливого впливу факторів ринкового ризику (курсів іноземних валют, процентних ставок та/або інших факторів) на вартість/ціну інструментів. Ринковий ризик включає ризик дефолту, процентний ризик торгової книги, ризик кредитного спреду, фондовий, валютний, товарний ризик та ризик волатильності.

Банк протягом 2025 року буде уникати наступних підвидів ринкового ризику, що підтверджується відсутністю у бюджеті Банку активів/доходів від операцій, які можуть генерувати дані ризики:

- ризик дефолту;
- ризик кредитного спреду;
- фондовий ризик;
- товарний ризик;
- ризик волатильності.

Метою управління ринковими ризиками є підтримання прийнятого для Банку рівня, визначеного відповідно до Декларації схильності до ризиків. Пріоритетним є забезпечення максимального збереження активів і капіталу на основі зменшення (виключення) можливих збитків та недоодержання прибутку за вкладеннями у фінансові інструменти, включаючи вкладення в іноземну валюту і дорогоцінні метали.

Банк для вимірювання ринкових ризиків та управління ними використовує такі інструменти:

- для процентного ризику торгової книги - метод модифікованої дюрації;
- для ризику валютного - метод вартості під ризиком (VaR);
- стрес – тестування ринкових ризиків.

Банк визнає суттєвим один з підвидів ринкового ризику – валютний ризик.

У своїй діяльності Банк не використовує фінансові інструменти, що відносяться до торгової книги та інструментів, що є джерелом інших підвидів ринкового ризику, крім валютного. Зазначена позиція визначена у Декларації схильності до ризиків Банку на 2025 рік.

Валютний ризик – ризик, який виникає через несприятливі коливання курсів іноземних валют, що впливають на вартість/ціну інструментів, що утримуються в торговій та банківській книгах банку. Даний ризик властивий для Банку через невідповідність активів та пасивів Банку, номінованих в одній валюті, яка виникає як через відкриття позиції з метою отримання торгового доходу (торгова позиція), так і через здійснення інших операцій, які не пов'язані з торгівлею валютою (нарахування процентів, формування резервів і т.д.).

Керівництво Банку встановлює ліміти та здійснює постійний моніторинг валютних позицій відповідно до постанов НБУ та затвердженої внутрішньої методології. Банком впроваджена система лімітів валютної позиції (загальні та в розрізі валют / типів операцій), яка базується як на максимальних значеннях, встановлених НБУ та і на власних підходах до обмеження цього ризику. Моніторинг дотримання цих лімітів здійснюється на щоденній основі.

Операційний ризик

Операційний ризик - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок недоліків або помилок в організації внутрішніх процесів, навмисних або ненавмисних дій працівників Банку або інших осіб, збоїв у роботі систем Банку або внаслідок впливу зовнішніх факторів. Операційний ризик уключає юридичний ризик, однак має виключати ризик репутації та стратегічний ризик.

Операційний ризик властивий всім продуктам, процесам, видам діяльності, процедурам і системам.

Банк визнає для себе суттєвими наступні ризики, які є складовими операційного ризику:

- Ризик безперервності діяльності - ризики забезпечення безперервної діяльності Банку за умови реалізації негативних зовнішніх та внутрішніх факторів;
- Ризик інформаційно-комунікаційних технологій - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок несправності або невідповідності інформаційно-комунікаційних технологій бізнес-потребам Банку, що може призвести до порушення їх сталого функціонування, або недоліків в організації управління такими технологіями.;
- Ризик інформаційної безпеки - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів унаслідок порушення конфіденційності, цілісності, доступності даних в інформаційних системах Банку, недоліків або помилок в організації внутрішніх процесів або настання зовнішніх подій, уключаючи кібератаки або неадекватну фізичну безпеку. Ризик інформаційної безпеки включає кіберризик - ризик виникнення збитків та/або додаткових втрат унаслідок реалізації кіберзагроз.

Вимірювання/ оцінка операційних ризиків Банку є невід'ємною частиною процесу управління операційними ризиками. Банк з метою виявлення та вимірювання операційного ризику використовує наступні інструменти:

- аналіз результатів перевірок, здійснених управлінням внутрішнього аудиту, зовнішнім аудитором;
- самооцінка операційного ризику;

- ключові показники ризику;
- сценарний аналіз та стрес-тестування операційного ризику;
- ведення бази внутрішніх подій операційного ризику шляхом фіксації та збору внутрішніх подій операційного ризику, втрат, пов'язаних з реалізацією операційного ризику.

Основним кількісним інструментом, який застосовується Банком з метою визначення розміру Ризик-апетиту щодо операційного ризику є аналіз даних внутрішніх подій операційного ризику (вкл. юридичний ризик, ризик інформаційно- комунікаційних технологій та ризик інформаційної безпеки).

Стратегічний ризик

Стратегічний ризик - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок неправильних управлінських рішень та неадекватного реагування на зміни в бізнес-середовищі.

Банк визнає для себе суттєвими наступні підвиди стратегічного ризику:

- Бізнес-ризик - Ризик невиконання затвердженого бюджету та/або бізнес-плану Банку, що, в свою чергу, призводить до недоотримання запланованого фінансового результату;
- Військовий ризик - Ризик, що пов'язаний з продовженням/активізацією активних бойових дій на території України;

Оцінка бізнес-ризиків здійснюється на підставі аналізу виконання бізнес-плану/бюджету Банку, досягнення планових показників, як щодо збільшення обсягів та кількості операцій Банку, так й щодо прибутковості запланованих операцій Банку.

Банк не встановлює окремі показники ризик-апетиту для військового ризику але оцінює їх в процесі комплексної оцінки стратегічного ризику та визначення індивідуального рівня ризик-апетиту до стратегічного ризику.

Соціальний та екологічний ризик

Банк прагне сприяти довгостроковій життєздатності та глобальній конкурентоспроможності вітчизняних підприємств, що працюють, зокрема, в аграрному та інших секторах бізнесу, сприяти розвитку агропромислового сектору України в напрямку інклюзивного сільськогосподарського зростання, реагуючи не лише на нагальні виклики та ризики в національному масштабі, але й закладаючи фундамент для процвітаючого та сталого майбутнього для всіх.

Соціальний та екологічний ризик - ризик збитків, що виникають внаслідок завдання Банком шкоди довкіллю та/або суспільству (безпосередньо або через пов'язаних осіб та клієнтів).

Банк розглядає екологічний аспект як такий, що збільшує своє значення для діяльності, оскільки банківська система та Банк зокрема відіграють важливу роль у підтримці сталого розвитку та екологічної відповідальності. При побудові нових та удосконаленні існуючих процесів Банк має намір орієнтуватись на наступні аспекти:

- перевага інвестиціям у проекти та підприємства, які сприяють збереженню навколишнього середовища та зменшенню викидів парникових газів (проекти з відновлювальної енергетики, енергоефективності, вторинної переробки сировини тощо);
- дотримання декларації зменшення власного впливу, а саме: застосування заходів для зменшення власного вуглецевого сліду та енергоспоживання (енергоефективне управління власними приміщеннями, перехід до використання відновлювальних джерел енергії, мінімізація використання паперу тощо);
- проведення інформаційної кампанії серед співробітників щодо екологічних питань та можливостей зменшення власного впливу на довкілля;
- участь у громадських ініціативах та проектах, спрямованих на збереження природних ресурсів та збереження біорізноманіття.

Ці аспекти мають допомогти Банку не лише відповідати вимогам екологічної відповідальності, а й створювати позитивний вплив на довкілля та суспільство в цілому.

Комплаєнс-ризик

Комплаєнс-ризик - імовірність виникнення збитків/санкцій, додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів або втрати репутації внаслідок невиконання Банком вимог законодавства, нормативно-правових актів, ринкових стандартів, правил добросовісної конкуренції, правил корпоративної етики, виникнення конфлікту інтересів, а також внутрішніх документів Банку / внутрішніх документів Банківської групи.

Банк прагне максимально уникати комплаєнс-ризиків шляхом підтримання високого рівня культури управління комплаєнс-ризиками, постійного навчання персоналу, чіткого виконання норм законодавства України, нормативних актів Національного банку України та внутрішніх документів Банку, здійснення ефективного розподілу функцій, організації системи внутрішнього контролю з урахуванням 3-х ліній захисту, оцінки зовнішніх та внутрішніх факторів, що можуть спричинити виникнення комплаєнс-ризиків тощо, а також забезпечення завчасного реагування на них.

Банк в рамках Стратегії Банку визнає суттєвим підвидом комплаєнс-ризиків регуляторний ризик (в т.ч. в сфері ПВК/ФТ), а саме ризик, який виникає в результаті зміни вимог законодавства, які можуть суттєво вплинути на діяльність Банку. Вищевказані зміни можуть збільшити витрати на ведення бізнесу, знизити привабливість інвестицій, іншим негативним чином вплинути на діяльність Банку.

З метою контролю рівня комплаєнс-ризиків в Банку запроваджена система:

- моніторингу нових вимог законодавства та контролю їх імплементації в діяльності Банку;
- виявлення комплаєнс-ризиків та інцидентів, забезпечення своєчасного реагування на них;
- виявлення конфліктів інтересів (зокрема потенційних), забезпечення своєчасного їх уникнення;
- аналізу нових продуктів та значних змін в діяльності Банку (до моменту їх запровадження);
- аналізу рішень колегіальних органів Банку та внутрішніх нормативних документів Банку;
- аналізу контрагентів Банку;
- аналізу кредитних операцій із пов'язаними із Банком особами;
- аналізу звернень клієнтів Банку;
- аналізу звітності підрозділів Банку;
- ескалації виявлених ризиків та/або порушень, та організації процесу реагування на них;

- забезпечення своєчасного звітування органам управління Банку;
- залучення підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс) до розслідувань, до вирішення проблемних питань, які знаходяться в його компетенції, тощо.

З метою визначення розміру Ризик-апетиту до комплаєнс-ризиків Банк враховує зовнішні комплаєнс-ризиків (в т.ч. аналіз заходів впливу, запроваджених до інших банків за наявності такої інформації), зафіксованих порушень в діяльності Банку, застосованих до Банку заходів впливу та експертної думки щодо залишкових ризиків, аналізу недоліків процесів Банку, виявлених комплаєнс-ризиків, конфліктів інтересів, наявності значних подій комплаєнс-ризиків (за ключовими зонами ризику), в т.ч. з урахуванням експертного судження/припущення керівників профільних підрозділів Банку та працівників підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс). При розрахунку також аналізуються значні зміни у законодавстві та їх потенційні наслідки для Банку, нові вимоги законодавства, а також події, що призвели до погіршення репутації інших банків (за наявності такої інформації).